

NOM DE LA MATÈRIA: LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA	
NOM DE LA PROFESSORA	Ada Pastor Sandra Garrido
NIVELL	2n Batxillerat
CORREU DE CONTACTE	ada.pastor@ducdemontblanc.cat sandra.garrido@ducdemontblanc.cat

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
Competència 1 Explicar i apreciar la diversitat lingüística del món a partir del coneixement de la realitat plurilingüe i pluricultural de Catalunya i d'Espanya, i les seves varietats dialectals, així com de la reflexió sobre els fenòmens del contacte entre llengües, per afavorir el raonament interlingüístic, refutar els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de patrimoni cultural. Competència 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, amb especial atenció als textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, mitjançant la captació del sentit general i la informació rellevant, de la identificació del punt de vista i la intenció de l'emissor, i la valoració de la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar críticament les possibilitats de gaudi i lleure. Competència 3 Produir textos orals i multimodals, amb atenció preferent als textos acadèmics, amb el rigor, la coherència, la fluïdesa i el registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb una actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals, com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials. Competència 4 Comprendre, interpretar i valorar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals, amb especial atenció a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, integrant la informació explícita i fent les inferències necessàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma, i

avaluant-ne la qualitat i fiabilitat per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.

Competència 5

Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, amb especial atenció als gèneres discursius de l'àmbit acadèmic i amb regulació dels iguals i autoregulació autònoma, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a propòsits comunicatius concrets.

Competència 6

Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i la pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement per comunicar-la adoptant un punt de vista crític i personal alhora que respectuós amb la propietat intel·lectual, especialment en el marc de la realització de treballs d'investigació sobre temes del currículum.

Competència 7

Seleccionar i llegir de manera autònoma obres rellevants de la literatura contemporània com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament quant a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències lectores, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

Competència 8

Llegir, interpretar i valorar obres rellevants de la literatura catalana, castellana i hispanoamericana, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que configurin un mapa cultural i eixemplin les possibilitats de gaudir de la literatura i de crear textos d'intenció literària.

Competència 9

Consolidar el coneixement explícit i sistemàtic sobre l'estructura de la llengua i els usos i aprofundir-hi, i reflexionar de manera autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar-la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.

Competència 10

Posar les pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, de la resolució dialogada dels conflictes i de la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i rebutjant els abusos de poder mitjançant la paraula per

afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge

SABERS

1.1- Los contenidos de este curso responden básicamente a las exigencias de la prueba de Lengua Castellana de las PAU, que consta de tres bloques:

A) **Comprensión** lectora.

B) **Expresión escrita** (redacción de un texto expositivo, descriptivo o argumentativo) y preguntas sobre usos lingüísticos.

C) **Reflexión lingüística**: gramática.

1.2- Desde la coordinación de las PAU se exige que los estudiantes conozcan y sepan aplicar los conceptos del *Glosario de Lengua castellana*, que abarca términos gramaticales (a nivel morfológico, léxico-semántico y sintáctico) de teoría textual y de teoría literaria. Por tanto, al final de curso deben haberse asimilado por completo.

1.3- Una parte de los contenidos del presente curso ya figuraban en el programa de 1º Bachillerato, por lo cual se repasarán en la medida de lo posible, aunque es conveniente que los repaséis por vuestra cuenta. Se trata de:

- Propiedades del texto (adecuación, coherencia y cohesión)
- Tipologías textuales (textos **descriptivos**, **expositivos**, **argumentativos**, instructivos, narrativos, retóricos, textos orales planificados o no...).
- Mecanismos de formación de palabras (derivación, composición, parasíntesis, acronimia, siglación, onomatopeyas, acortamiento, préstamos, calcos semánticos, xenismos).
- Relaciones semánticas entre las palabras (polisemia, homonimia, sinonimia, antonimia, paronimia, hiperonimia, hiponimia).
- Conceptos de denotación, connotación y campo semántico.
- Géneros y subgéneros literarios.
- Métrica y figuras retóricas.
- Elementos de un texto narrativo (punto de vista, estructura, analepsis, prolepsis, estilo directo, indirecto e indirecto libre, monólogo...).
- Género teatral. Lenguaje

1.4- Los contenidos “nuevos” son básicamente:

1.2.1- ÁMBITO TEXTUAL

- Textos formales (administrativos, comerciales y jurídicos).
- Textos científicos.
- Textos académicos.
- Textos humanísticos. El ensayo.
- periodísticos (informativos, mixtos y de opinión).
- Textos publicitarios.

SABERS

1.2.2- GRAMÁTICA (en consonancia con los términos del *Glosario*):

- Clasificación de la oración simple (según la naturaleza del predicado y las modalidades).
- Reconocimiento, definición y clasificación de todas las categorías gramaticales (nombre, adjetivo, determinante, pronombre, verbo, adverbio, preposición, conjunción). En el caso de los verbos es imprescindible conocer las conjugaciones.
- Funciones sintácticas.
- Clasificación y estudio de la oración compuesta.

1.2.3- NOCIONES DE SOCIOLINGÜÍSTICA, DIALECTOLOGÍA Y OTROS TEMAS TEÓRICOS:

- Registros lingüísticos.
- Variedades dialectales.
- El español de América.
- Bilingüismo y diglosia.

1.2.4- USOS DE LA LENGUA:

Corresponde a los apartados “Sé competente” y “Anatomía de la palabra” del libro de texto. En él se trabajan fundamentalmente:

- Léxico.
- Ortografía.
- Signos de puntuación.
- Estructura de las palabras.
- Corrección gramatical.

1.2.5- COMPRENSIÓN Y EXPRESIÓN:

- Optimización de la comprensión lectora y de la expresión escrita.

1.2.6- SABER LITERARIO

- Figuras retóricas y tópicos literarios
- Términos literarios
- Géneros y subgéneros literarios

FUNCIONAMENT DE LA MATÈRIA

Es un curso que consta de dos horas semanales que se articula especialmente a las pruebas de acceso a la universidad.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

1.1 Reconèixer i valorar les llengües de Catalunya i d'Espanya i les respectives varietats dialectals, amb una atenció especial a la del propi territori, contrastant de manera explícita i amb el metallenguatge apropiat aspectes lingüístics i discursius de les llengües i els dialectes en manifestacions orals, escrites i multimodals, diferenciant els trets de llengua que responen a la diversitat dialectal de les que es corresponen amb sociolectes o registres.

1.2 Qüestionar i refutar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, atenent la diversitat de normes cultes i estàndards que es donen en una mateixa llengua, així com analitzant i valorant la rellevància actual dels mitjans de comunicació i de les xarxes socials en els processos de normalització lingüística.

2.1 Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en textos orals i multimodals especialitzats propis de diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis.

2.2 Valorar la forma i el contingut de textos orals i multimodals especialitzats, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.1 Dur a terme exposicions i argumentacions orals extenses i en què es recullin diferents punts de vista, amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social, ajustant-se a les convencions pròpies de cada gènere discursiu, i fer-ho amb la fluïdesa, el rigor, la coherència i el registre adequats, en diferents suports i utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals.

3.2 Participar de manera activa i adequada en interaccions orals formals i informals i en el treball en equip, amb una actitud d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.

4.1 Identificar el sentit global, l'estructura, la informació rellevant i la intenció de l'emissor de textos escrits i multimodals especialitzats de major complexitat, amb una atenció especial a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, fent les inferències necessàries i amb diferents propòsits de lectura.

4.2 Valorar críticament la forma i el contingut de textos especialitzats, avaluant-ne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments lingüístics emprats.

5.1 Elaborar textos acadèmics coherents, cohesionats i amb el registre adequat sobre temes curriculars o d'interès social i cultural, precedits d'un procés de planificació que atengui la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal, i de redacció i revisió d'esborranys entre iguals o utilitzant altres instruments de consulta.

5.2 Incorporar procediments per enriquir els textos, atenent l'ús discursiu de diferents elements lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical, de l'àmbit social i acadèmic.

6.1 Elaborar treballs d'investigació de manera autònoma, en diferents suports, sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social que impliquin localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, amb una atenció especial a la gestió del seu emmagatzematge i de la seva recuperació, així com a l'avaluació de la fiabilitat i la pertinència; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa, adoptant un punt de vista crític i respectuós amb la propietat intel·lectual.

6.2 Avaluar la veracitat de notícies i informacions, amb especial atenció a les xarxes socials i a altres entorns digitals, seguint pautes d'anàlisi, contrast i verificació, fent ús de les eines adequades i mantenint una actitud crítica davant els possibles biaixos de la informació i autoregulant-se'n en l'ús. 6.3 Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals en relació amb la cerca i la comunicació de la informació.

7.1 Triar i llegir de manera autònoma obres rellevants que es relacionin amb les propostes de lectura guiada, incloent-hi l'assaig literari i les obres actuals que estableixin connexions amb la tradició, i deixar constància del progrés de l'itinerari lector i cultural personal mitjançant l'explicació argumentada dels criteris de selecció de les lectures, de les formes d'accés a la cultura literària i de l'experiència de lectura.

7.2 Compartir l'experiència lectora utilitzant un metallenguatge específic i elaborar una interpretació personal establint vincles argumentats amb altres obres i altres experiències artístiques i culturals.

8.1 Explicar i argumentar la interpretació de les obres llegides a partir de l'anàlisi de les relacions internes dels seus elements constitutius amb el sentit de l'obra i de les relacions externes del text amb el context sociohistòric i amb la tradició literària, utilitzant un metallenguatge específic i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres.

8.2 Desenvolupar projectes d'investigació que es concretin en una exposició oral, un assaig o una presentació multimodal, mitjançant l'establiment de vincles argumentats entre les obres de la literatura catalana, castellana i hispanoamericana des de l'últim quart del segle XIX fins al segle XXI, objecte de lectura guiada, i altres textos i manifestacions artístiques d'ahir i d'avui, en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge, recursos expressius i valors ètics i estètics, i explicitant la implicació i la resposta personal del lector a la lectura.

8.3 Crear textos personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en suports diferents i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en què s'utilitzin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.

9.1 Revisar els textos propis i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i amb un metallenguatge específic, i identificar i resoldre problemes de comprensió lectora utilitzant els coneixements explícits sobre la llengua i el seu ús.

9.2 Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, així com els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i un metallenguatge específic, en la comprensió i la producció de textos acadèmics, dels mitjans de comunicació, personals i socials.

9.3 Elaborar i presentar els resultats de petits projectes d'investigació sobre aspectes rellevants del funcionament de la llengua, formulant hipòtesis i establint generalitzacions, utilitzant els conceptes i la terminologia lingüística adequada i consultant de manera autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.

10.1 Identificar i rebutjar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder mitjançant la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuais i discursius utilitzats, així com dels elements no verbals que regeixen la comunicació entre les persones.

10.2 Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i per a la recerca de consensos tant en l'àmbit personal com educatiu i social.

CRITERIS I INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ

- Los exámenes cuentan un 90% de la nota del trimestre. Si la nota del examen es inferior a 3,5 no hace media.
- El 10% restante de la nota corresponde a:
 - a) Ejercicios de clase.
 - b) Realización completa de las actividades de “Uso de la lengua” (o de otras que se facilitarán) en una hoja aparte.
 - c) Ejercicios de las lecturas.
 - d) Actitud en clase.